

Сайдалиев М.Д., Камбарова А.К.

КОМПЬЮТЕРДИК ТЕХНОЛОГИЯЛАРДЫН МУГАЛИМДИН ПРАКТИКАЛЫК ИШТЕРИНДЕ КОЛДОНУЛУШУ

Сайдалиев М.Д., Камбарова А.К.

ИСПОЛЬЗОВАНИЕ УЧИТЕЛЕМ КОМПЬЮТЕРНОЙ ТЕХНИКИ ДЛЯ ПРАКТИЧЕСКОЙ РАБОТЫ

M.D. Saidaliev, A.K. Kambarova

USING COMPUTER TECHNOLOGY TEACHERS OF PRACTICAL WORK

УДК: 004

Компьютердик технологиялардын мугалимдин практикалык иштеринде колдонулушу. Интернет тармактарынын жардамында сабактарды өткөрүү, онлайн түрүндө окуу. Internet булактары аркылуу башка окуу жайлар менен байланышта болуу.

Негизги сөздөр: компьютердик технология, интернет тармактары, онлайн окуу, электрондук китептер, телеконференция, социалдык желе.

Использование учителей компьютерной техники практической работы. Уроки онлайн через сети интернет. Использование интернета, чтобы оставаться на связи с другими образовательными организациями.

Ключевые слова: компьютерные технологии, сети, интернет, онлайн учебники, изучение, телеконференции и социальная сеть.

Using computer technology teachers of practical work. Lessons Online via the Internet. Using the Internet to stay in touch with other educational organizations.

Key words: computer technology, network, internet, online tutorials, learning, teleconferencing and social networking.

Мугалим педагогикалык ишмердүүлүгүндө түрдүү усулдарды, ыкмаларды пайдаланып келет. XXI кылымда компьютер технологиясынын өнүгүүсү, көптөгөн жаңы усулдардын пайда болуусуна түрткү болду. Компьютердик технологияларды колдонуу жана алардан пайдалануу билим берүүдө көптөгөн ийгиликтерди жаратуу менен бирге эски усулдардын артта калуусуна жана эскиришине алып келүүдө. XXI кылым аты айтып тургандай, компьютердик технологиялардын кылымы. Компьютердик технологиялардын мугалимдин практикалык иштеринде колдонулушу кызыгуу же хобби эмес, чыныгы керектүү чыгармачылык менен аркеттенүүнү талап кылган жумуш. Компьютердик технологиялардын өнүгүү прогресси ар бир тармакка өзүнүн кулачын жайууда же өзүнүн жоголбос жолун тапты десек болот. Мисалы: медицина, типография, автотехника же болбосо 2015-жылда өзүбүздүн Кыргызстанда болуп өткөн шайлоодо да компьютердик технологияларды колдонуунун натыйжасында шайлоо мыкты деңгээлде өттү десек туура болор. Бул өнүгүү педагогикалык билим берүүдө да көп ийгиликтерди жаратты. Компьютердик технологияларынын жана интернет тармактарынын жардамында сабактарды өткөрүү, онлайн түрүндө окуу,

аралыктан окутуунун негизи болуп калды. Программаларды түзүү, электрондук китептер, маалыматтарды издөө, окуучунун сабакка жетишүүсүн компьютердик тестирилөөнүн натыйжасында текшерүү, газета-журналдарды, ар кандай буклеттерди чыгаруу, телеконференцияларды өткөрүү, Internet булактары аркылуу башка окуу жайлар менен байланышта болуу мугалимдин практикалык иштеринде кеңири колдонулуп келе жатат. Мугалим сабак учурунда окуучуга жаңы теманы компьютердик технологиялардын жардамы менен көргөзмөлүү так даана түшүндүрө алат. Компьютердик технологияларды колдонууну билүү бул жумушту 90 эсе жеңилдетип, каржы жагынан да, убакыт жагынан да үнөмдүү тез жана окуучуга түшүнүктүү болушуна жардам берет. Жогорудагы айтылган ыкмаларды мугалим практикалык иштеринде колдонуу менен өзүнүн убагын үнөмдөй алат: Мисалы:

- ✓ Internet булактары аркылуу малыматтарды издөөдө;
- ✓ Окуп үйрөтүүчү программалар менен иштөөдө;
- ✓ Тестирилөөчү программалар менен иштөөдө;
- ✓ Практикалык жана лабораториялык сабактарды өткөрүүдө;

Компьютердик технологиялар мугалим менен окуучунун ортосундагы байланышты бекемдеп, сабактын деңгээлин жогорулатат. Азыркы учурда ата-энелерди тынчсыздандырган көйгөйлүү маселердин бири: балдардын компьютер оюндарына өтө берилип кетүүсү. Коомчулукта мындай терс көрүнүштүн жаралуу себеби эмнеде?

- Компьютердик оюндардын кызыктуулугу;
- Окуучулардын сабакка кызыгуусунун төмөндүгү;
- Ата-энелердин бала менен, ошондой эле мектеп менен байланышынын төмөндүгү;
- Мугалим менен окуучунун байланышынын төмөндүгү;

Мугалимдик кесип бүгүнкү күндө кандай түйшүктүү жана жоопкерчиликтүү экендиги мугалимге гана белгилүү. Негизинен азыркы сабактардын кээ бирлери традициялык эмес усулдардын негизинде айрымдары кадимки эле усулдар аркылуу ишке ашырылууда. Маалымат маданияты педагогикада негизги ролду ойнойт. Мугалим балдарды окуганга мажбурлабастан окуганга кызыктыруусу керек. Балдар жаңы компьютердик технологияларды тез, оңой үйрөнүп жатканын көрүп жатабыз. Мугалим да

алар менен кадамдаш болушу шарт. Компьютердик технологияларды колдонуу максат эмес, ал билим берүүнүн өнүгүүсүндөгү бир курал. Педагогикада мугалимдин көздөгөн максатка жетүүсү бул чоң ийгилик. Көздөгөн максатка жетүүдө компьютердик технологиялардын эмгеги чоң. Азыркы күндө компьютердик технологиялар ар бир үй бүлөдө жетиштүү жана жөнөкөй техникага айланды. Окуу процессинде да компьютердик технологиялар мугалимдин кошумча же керектүү техникасына айланды. Педагог компьютердик технологияларды азыркы күндө ручка же калем сыяктуу колдоно билүүсү керек. Бул болсо жөнөкөй маселе эмес.

Ар бир мугалим компьютердик технологиялар менен бирге иш алып баруу- заман талабы жана натыйжалуу процесс экендигине ынанды. Компьютердик технологияларды практикалык иштеринде колдонуу үчүн мугалим төмөнкүлөрдү билүүсү керек:

- ✓ компьютердик технологияларда негизги жумуштарды аткара билүү;
- ✓ компьютердик технологияларды (проектор, принтер) колдоно билүү;
- ✓ Internet ти туура пайдалануу.

Компьютер технологияларын мугалим практикалык иштеринде төмөнкү жолдор аркылуу колдонсо болот:

- ✓ Сабакта слайд же видеороликтерди колдонуу;
- ✓ Башка мектептер менен байланышып, онлайн сабактарын уюштуруу;
- ✓ Сабакка тиешелүү түрдүү талкууларды жүргүзүү.

Компьютердик технологиялардын практикалык иштерде колдонуунун жакшы жактары :

- Балдардын сабакка болгон кызыгуусу артат.
- Социалдык желелерден туура пайдалануу мүмкүнчүлүгүнө ээ болот.
- Компьютердик оюндарга болгон кызыгуусу азаят.

Куруучунун катасын бузуп ондогонго болот, бирок мугалимдин катасын ондогонго болбойт демекчи, мугалимдин ката кетириүүгө укугу жок ал дайыма изденүү менен, байланышта болуп, өнүгүүнү токтотпой компьютердик технологияны, практикалык иштеринде туура колдонушу керек.

Адабияттар:

1. Абдылдаев Информатика Жур. изв.вузов. № 5, 2010., Жур.изв.вузов, №1,2011. Жур.наука и нов.тех.
2. Бекбоев. Б.: «Педагогика».2003..
3. Абдылдаев., Бабаева Н.М., Өмүрканов Т.А. Дистанттык (аралыктан) билим берүүнүн негизги өзгөчөлүктөрү жана артыкчылыктары. С.268-270
4. Абдылдаев.БейшеналиваУ.У.Токтомамбетов Жур.изв.вузов. 2011.
5. Апыш Б., Бабаев Д., Жоробеков Т. Педагогика. 2002. С.188-195.
6. Полат Е.С. Дистанционное обучение: Учебное пособие. - М.: Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 1998.
7. Абдылдаев, Жапаров Н.Т, Өмүрканов Т.А., Жур. вестник КГУСТА. № 4 (30), 2010.
8. www.bizdin.kg
9. www.vkit.ru/

Рецензент: к.филос.н. Жапаров Д.